

COLUMN – Zaterdag Live 9 juni 2018 - Columnist: Henny van der Most

Statushouders

Integratie van statushouders altijd voer voor amateur psychologen. We vinden er bijna allemaal wat van. Het gehalte aan broodje aap verhalen is ook heel hoog op dit onderwerp.

Of het nu gaat om aantallen inreizigers, huisvesting, werk, tegemoetkomingen, motieven om naar Nederland te komen, het maakt niet uit we hebben 17 miljoen specialisten op dit onderwerp in Nederland.

De statushouder heeft de asielpcedure doorlopen, heeft een verblijfstatus en zit in het stadium dat ze zelfstandig in een woning wonen en hun leven als burger van een stad en land kunnen gaan opbouwen. Dat valt vaak niet mee. Velen zitten nog met hun oorlogs- en vluchttrauma's, de taal is een struikelblok, hun diploma's zijn niet geldig, ze zijn onbekend met wet- en regelgeving, de inburgering is vaak nog niet afgerond en ze zitten in een voor hen totaal onbekende omgeving.

Een begin met een enorme rugzak ellende uit het verleden op je rug en een woud van verwarrende regeltjes voor je neus. Ik benijd ze niet.

En dan komt de maatschappij op je af. Huisvesting ligt vaak in de goedkopere wijken waar ook de vooroordelen het grootst zijn. De statushouder wordt gezien als een concurrent die bevoordeeld wordt ten opzichte van de Nederlander. Op alle slakken wordt zout gelegd en met alle vingers wordt gewezen naar de statushouder voor alles wat fout gaat. Zeker in het begin van de inhuizing.

Gelukkelijk heeft een ander, groter deel van de Nederlanders een realistisch beeld maar zoals met alles: de hardste schreeuwer wordt het best en vaakst gehoord, een groot deel vind het best en bemoeit zich er niet mee, slechts een klein deel betoont zich een goede buur en heet de statushouder welkom door contact te zoeken.

Hier stukt al gelijk een deel van de integratie: het contact met Nederlanders is miniem. Voor een goede echte integratie is veel meer contact (positief contact) met de burens nodig. Goed voor de taal, goed voor wederzijds begrip en goed voor het netwerk.

Dan de arbeidsmarkt. We komen net zelf uit een van de diepste depressies sinds de jaren 30. De concurrentie op de arbeidsmarkt met name aan de onderkant is nog steeds groot.

Ongeschoold en laaggeschoold werk is nagenoeg verdwenen, de onderkant van de arbeidsmarkt merkt nog niet veel van de opbloeiende economie. En laat dit nu juist het segment zijn waar de meeste statushouders op zijn aangewezen. Hun diploma's zijn niet geldig in Nederland de weg naar diplomawaardering en -erkenning is lang en duur. Vaak is aanvullend onderwijs nodig om het diploma erkend te krijgen en ja dan loop je weer tegen allerlei regeltjes van de uitkering op. En laten we niet de discriminatie op de arbeidsmarkt uitvlakken, ondanks heftige ontkenningen is daar wel degelijk sprake van.

Vind je werk dan kom je terecht in het woud van de flexibele arbeidsmarkt, shady 0-urencontracten, slechte arbeidsvoorwaarden en ja ook contracten die niet voldoen aan de Nederlandse wetgeving. Vaak is het inkomen onvoldoende om een basisbestaan te garanderen en wordt je afhankelijk van een aanvullende bijstandsuitkering waardoor je inkomen nog volatieler wordt.

Hier stukt weer een deel van de integratie: Werk geeft nieuw zelfvertrouwen, nieuwe zingeving en is goed voor taal en sociaal netwerk maar alleen als uit dit werk een stabiel basisbestaan voorkomt anders is het alleen een nieuwe bron van stress en frustratie. Kortom: De statushouder begint met 5-0 achterstand op de arbeidsmarkt: Taal, Vluchtachtergrond, Lage beoordeling van diploma's en werkervaring, Slechte aansluiting op de arbeidsmarkt en Discriminatie op diezelfde arbeidsmarkt.

Willen we integratie en participatie verbeteren wordt er ook iets van ons verwacht. We zullen statushouders

moeten helpen die 5-0 achterstand te overwinnen en dan is er veel meer nodig dan we nu doen, langduriger en innovatiever.

En het CBS maakt intussen zijn statistieken. Slechts 11 procent van de statushouders is 30 maanden na het verkrijgen van een verblijfsvergunning aan het werk. Is dit vreemd? Ik vind het een applaus waard voor die 11 procent.